ned weddajad ni julged et teña jure puuri lähwad ja tedda seal keppiga ärritawad ehk enda pä kurja ellaja suu ette pañewad, agga nisuggune ülle liig julgus on jubba mõnnele otsa teinud.

Mets = ärg

on kõige suurem ärgade suggu, kel pikkad kährad karwad lakka kombel pä ja kaela ümber jookswad, must = tõñu karwaline, lai ning sabbaots eñam musta= kad. Se kuulus lojukse suggu leitakse nüüd weel ükšnes Littuka maal, Bialowieseri metses, mis enne Pohla kuñingade pärralt, nüüd Weñe Keisri wallitsuse al seisab. Metsärja pä on 22 tolli pik ja liggi 15 tolli silmade kohal lai; kõige suurem laius sarwe köw= werduse wahel on 27 tolli ehk kaks ja üks weerand jalga, nõnda et kaks meest sarwede wahel wõikšid istuda. Teña niña=ots on peenem kui meie ärjal ja eñam kitse wiist loodud. Leikuse kuul — kus nende jooksu aeg — on neñad priskest raswas, silletad ning ülgawa karwaga, wägga julged ja iñustawad mängimist; mängides kaewawad neñad sarwedega noorte puude ümbert maa üllesse, kunni puu maha langeb, ehk mittokord juurtega sarwe külgi rippuma jääb, misga neñad siis suure kärra ja mõuramisega möda metsa ümber jookswad ja eñamist oña sarwed ärra rikkuwad. Wañad ärjad wõitlewad sagedast noortega, raño katsudes, kus mittokord mõnni kolme aastane wärs surnuks pussitakse; ka juhhub mõnni= kord et noreo lehmad raske sõnni al ristluu katki murdwad. Pärrast jooksu aega lähwad wañemad sõnnid karjast ärra ja ulkuwad üksi möda metsa; noremad jäwad lehmade jure, kus neñad wiis ehk wiisteistkümme tükki troppis kõige paksemas metsa räggastikkus wee liggidal assuwad, öösel eñamist lag= geda peal seiswad. — Lehmad poegewad Mai kuul ja immetawad wassikad terwe aasta; wassikas jookseb warsti eña kaasas ja näitab wiisakas ning julge wälja. Neñad kaswawad kuendama aastani ja wõi= wad nellikümend aastad wañaks sada. Lehmad läpe= wad kolme aasta tagga waewalt ükskord tüneks; sest ep se siis tulleb et kõige wallitsemise oolekandmine nende sigginemist ei jõua kossutada. 1829mal ei to= nud 663 :wäna loojust mitte eñam kui 48 wassikad ilmale, ja et igga aasta mõõningad mañuse kätte lõp= pewad, teised jälle metsalistе läbbi ärra äwwitakse, sellepärrast ei olle praego mitte paljo eñam kui 700